

CIELE A VÝSTUPY VZDELÁVANIA

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*

Fakulta/pracovisko: *Filozofická fakulta*

Typ študijného programu: *štandardný/nekombinačný*

Názov študijného programu: *Archívniectvo*

Názov študijného odboru: *historické vedy*

Stupeň vysokoškolského štúdia: *1.*

Forma štúdia: *denná*

Metóda štúdia: *prezenčná*

Výstupy vzdelávania

Profilový predmet: *1IHI/PALEO/22; Paleografia (Domenová)*

Odporúčaný semester: *1*

Získané vedomosti: *Dejiny, vývoj, metodológia, terminológia latinskej paleografie, stav bádania a aktuálne trendy a postupy. Písacie látky a písacie potreby. Genéza písma a prehľad svetových písmových okruhov. Dejiny a vývoj latinského písma od antiky až po súčasnosť. Systém skratiek v latinskom písme, číslice, interpunkcia. Oboznámenie sa so základnými pravidlami prepisu a vydávania prameňov.*

Získané zručnosti: *Študent dokáže určiť, charakterizovať latinské písmo (knižné, listinné), vývojové fázy, provenienciu, kancelárie a typológiu písem; identifikovať a rozpísať skratkový systém, uviesť príklady z rôznych období, vyhotoviť prepis dobových textov.*

Získané kompetencie: *študent získa základný prehľad vývoja latinského písma, dokáže ho identifikovať, rozpísať skratkový systém, nadobudne praktické zručnosti cez čítanie a prepis dokumentov.*

Profilový predmet: *1IHI/ÚVSDE/22; Úvod do štúdia dejín*

Odporúčaný semester: *1*

Získané vedomosti: *Študent získa základný prehľad o názoroch na dejiny ako objektívny proces i na dejiny ako vedu. Oboznámi sa so základnými zdrojmi historických prameňov a dokáže ich identifikovať a vyhľadávať pre potreby bádania, zvládne základne metódy historického výskumu, zvládne používanie základných citačných noriem a prácu s odbornou literatúrou.*

Získané zručnosti: *Študent sa dokáže orientovať v odbornej literatúre, číta odborné texty s porozumením a kritickým nadhľadom.*

Získané kompetencie: *Študent dokáže analyzovať informácie, dávať ich do širších súvislostí, rekonštruovať objektívny obraz minulosti*

Profilový predmet: 1IHI/UARCH/22; Úvod do štúdia pomocných vied historických a archívnictva (Domenová)

Odporúčaná semester: 1

Získané vedomosti: *Študent získa základné informácie o odbore archívnictvo a jednotlivých pomocných vedách historických (PVH), o charakteristike a zaradení v systéme PVH. Oboznámi sa so základnou odbornou terminológiou, metodológiou, klasifikáciou historických prameňov, archívnych dokumentov (prameňov) – miestom a významom pri výskume dejín, etikou citovania. Exkurz k dejinám archívov a archívnictva na Slovensku, archívnej legislatíve, správe registratúry. Archívne školstvo. Medzinárodná archívna spolupráca a inštitúcie. Archívne spoločnosti. Odborné periodiká (pre archívnictvo a PVH).*

Získané zručnosti: *Študent dokáže definovať a vlastnými slovami interpretovať, použiť základné poznatky z archívnictva a pomocných vied historických; zorientovať sa v základnej pramennej báze, odbornej terminológii, v metódach archívnej a historickej práce; archívnej legislatíve; nadobudne základné zručnosti v rámci praktických cvičení k pomocným vedám historickým (prevody dátumov, genealogická sonda, blazonovanie erbu a i.) a pre prácu, bádanie v archívoch (archívne pomôcky, bádateľský list, archívne žiadanky).*

Získané kompetencie: *Študent získa základné poznatky o archívnictve, úlohe archívov, o a pomocných vedách historických, orientuje sa v sústave archívov na Slovensku, v archívnej legislatíve, dokáže uplatniť základné teoretické poznatky v prepojení na praktické zručnosti pre štúdium, písanie prác, a to aj z pozície bádateľa.*

Profilový predmet: 1IHI/SLDST/22, Slovenské dejiny stredoveku

Odporúčaná semester: 2

Získané vedomosti: *Študent získa základné vedomosti o slovenských dejinách v období stredoveku, vie opísať najdôležitejšie politické udalosti, charakterizovať vládu najvýznamnejších panovníkov. Študent vie pomenovať základné tendencie vývoja spoločnosti a hospodárstva, náboženského, sociálneho, demografického vývinu v období stredoveku. Študent je schopný začleniť dejiny Slovenska do uhorského i európskeho dejinného kontextu v stredoveku. Po absolvovaní predmetu by mal mať študent komplexné znalosti o historickom vývine územia Slovenska v rámci Uhorského kráľovstva v období stredoveku.*

Získané zručnosti: *Študent sa dokáže orientovať v odbornej literatúre týkajúcej sa dejín stredoveku, číta odborné texty s porozumením a kritickým nadhľadom. Získané zručnosti dokáže využiť na prácu v príslušnej oblasti poznania, v danom vednom odbore.*

Získané kompetencie: *Študent dokáže analyzovať informácie, dávať ich do širších súvislostí, rekonštruovať objektívny obraz minulosti. Študent dokáže svoje zručnosti a*

vedomosti aplikovať v príslušnej oblasti poznania a využívať ich v práci v danom odbore.

Profilový predmet: 1IHI/VSDIP/22, *Diplomatika I – Všeobecná diplomatika*

Odporúčany semester: 2

Získané vedomosti: Predmet, metódy, definície, členenie diplomatiky. Dejiny diplomatiky v Európe od 17. storočia do začiatku 20. storočia. Klasifikácia písomností (listiny, mandáty, listy, knihy, spisy, účtovné písomnosti. Vznik písomností, vonkajšie a vnútorné znaky písomností, zachovanie písomností. Listina, rozdelenie z právneho a obsahového hľadiska, vznik listiny, vonkajšie a vnútorné znaky, zachovanie listín. Tvorcovia obsahu a tvorcovia formy. Formuláre, predlistiny, registre. Špeciálne diplomatiky (dejiny a písomnosti pápežskej kancelárie, dejiny a písomnosti cisárskej kancelárie, verejní notári).

Získané zručnosti: Absolvent predmetu Všeobecná diplomatika dokáže: Definovať a interpretovať základné pojmy diplomatiky, terminológiu diplomatiky, definovať a popísať jej metódy. Poznať dejiny diplomatiky a jej významné medzníky. Klasifikovať základné druhy písomností. Charakterizovať vznik základných druhov písomností (s dôrazom na listinu) ich vnútorné a vonkajšie znaky, zachovanie písomností.

Získané kompetencie: Identifikovať jednotlivé diplomatické druhy písomností. Identifikovať vydavateľa a prijímateľa listín

Profilový predmet: 1IHI/DIUHD/22, *Diplomatika II – Diplomatika Uhorska do roku 1526*

Odporúčany semester: 3

Získané vedomosti: Dejiny diplomatiky na Slovensku od roku 1918 do súčasnosti. Diplomatický vývoj na Slovensku v 9.-10. storočí. Vydávanie listín v Uhorsku do vzniku uhorskej kráľovskej kancelárie. Štruktúra a vývoj uhorskej kráľovskej kancelárie. Listinná prax v Uhorsku v období posledných desaťročí 12. storočia až do roku 1526. Druhy listín, vonkajšie a vnútorné znaky listín. Diplomatická analýza formulára listín. Zachovanie listín. Vydavatelia písomností v Uhorsku do roku 1526.

Získané zručnosti: Absolvent predmetu Diplomatika Uhorska do roku 1526 dokáže charakterizovať a popísať dejiny a vývoj diplomatiky v Uhorsku, s dôrazom na vývoj na Slovensku. Klasifikovať a popísať základné druhy písomností v Uhorsku do roku 1526 a ich vydavateľov. Charakterizovať diplomatický vývoj na Slovensku v období 9. a 10. storočia. Popísať vydávanie listín v Uhorsku do vzniku uhorskej kráľovskej kancelárie. Poznať činnosť, štruktúru a vývoj uhorskej kráľovskej kancelárie od jej vzniku do roku 1526. Identifikovať vnútorné a vonkajšie znaky listín z 13. – 15. storočia.

Získané kompetencie: Analyzovať vybranú listinu z diplomatického hľadiska

Profilový predmet: 1IHI/ARCH1/22, *Archívniectvo I.*

odporúčany semester: 3

Získané vedomosti: Archívniectvo a archivistika a ich vzťah k PVH. Vznik a vývoj archívnej teórie, archívna terminológia. Genéza a štruktúra archívneho fondu. Pertinenčný a provenienčný princíp v archívoch. Klasifikácia archívnych dokumentov a fondov. Organizácia a štruktúra archívov na území SR. Archívna legislatíva.

Získané zručnosti: Absolvent predmetu Archívniectvo I. dokáže: Popísať a formulovať vznik a vývoj archívnej teórie. Charakterizovať provenienčný a pertinenčný princíp. Interpretovať definície archívnych dokumentov a archívnych fondov a archívnych zbierok. Ovláda organizáciu archívniectva a štruktúru archívov na území SR.

Získané kompetencie: Zvládnutie základných pojmov archívniectva na základe archívneho zákona č. 395/2002 a novely zákona 364/2020.

Profilový predmet: 1IHI/DESP1/22; Dejiny správy I. (Domenová)

Odporúčaný semester: 3.

Získané vedomosti: Študent získa vedomosti o vývoji základných jednotiek štátnej a verejnej správy, cirkevnej správy, ako aj samosprávy v období stredoveku.

Získané zručnosti: Získa prehľad o vývoji územného a správneho členenia Slovenska, o formovaní základných správnych štruktúr stredovekých štátnych útvarov na našom území v chronologickom poradí a o vývoji a štruktúre stredovekého súdnictva. Oboznámi sa tiež s vývojom a dejinami mestskej, stoličnej a záujmovej samosprávy a cirkevnej správy na našom území v období stredoveku.

Získané kompetencie: Študent sa dokáže orientovať v oblasti dejín správy na našom území v najstaršom období do konca stredoveku a správne interpretovať jej jednotlivé zložky.

Profilový predmet: 1IHI/SDERN/22, Slovenské dejiny v ranom novoveku

Odporúčaný semester: 3

Získané vedomosti: Študent získa základné vedomosti o slovenských dejinách v období raného novoveku, vie opísať najdôležitejšie politické udalosti, charakterizovať vládu najvýznamnejších panovníkov. Študent vie pomenovať základné tendencie vývoja spoločnosti a hospodárstva, náboženského, sociálneho, demografického vývinu v období raného novoveku. Študent je schopný začleniť dejiny Slovenska do uhorského i európskeho dejinného kontextu v ranom novoveku. Po absolvovaní predmetu by mal mať študent komplexné znalosti o historickom vývine územia Slovenska v rámci Uhorska a Habsburskej monarchie v ranom novoveku.

Získané zručnosti: Študent sa dokáže orientovať v odbornej literatúre týkajúcej sa dejín raného novoveku, číta odborné texty s porozumením a kritickým nadhľadom. Získané zručnosti dokáže využiť na prácu v príslušnej oblasti poznania, v danom vednom odbore.

Získané kompetencie: Študent dokáže analyzovať informácie, dávať ich do širších súvislostí, rekonštruovať objektívny obraz minulosti. Študent dokáže svoje zručnosti a vedomosti aplikovať v príslušnej oblasti poznania a využívať ich v práci v danom odbore.

Profilový predmet: 1IHI/ARCH2/22, Archívniectvo II.

Odporúčaná semester: 4

Získané vedomosti: *Základné činnosti v archíve. Evidencia archívnych dokumentov. Využívanie archívnych dokumentov. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov. Predarchívna starostlivosť.*

Získané zručnosti: *Absolvent predmetu Archívniectvo II. dokáže: Charakterizovať a popísať jednotlivé činnosti v archíve – evidencia a evidenčné pomôcky, jednotlivé etapy spravovania archívnych dokumentov, hodnotenie archívnych dokumentov. Identifikovať inventárnu jednotku. Navrhnuť metódy sprístupnenia jednotlivých fondov Realizovať kontrolu registratúr, tvorbu registratúrnych poriadkov a plánov, preberanie archívnych dokumentov do archívu.*

Získané kompetencie: *zoznámi sa a zvládne základné dokumenty týkajúce sa jednotlivých archívnych činností.*

Profilový predmet: 1IHI/NODI1/22, Diplomatika III – Novoveká diplomatika I.

Odporúčaná semester: 4

Získané vedomosti: *Predmet, definícia a periodizácia novovekej diplomatiky. Uhorská diplomatika po roku 1526. Centralizácia, byrokratizácia štátnej správy. Základné diplomatické kategórie novovekej diplomatiky. Centralizovaná štátna správa a jej úrady do roku 1848. Kráľovská kancelária. Miestodržiteľská rada. Uhorská komora a Spišská komora. Vojenské úrady. Gubernium. Písomnosti tureckej správy*

Získané zručnosti: *Absolvent predmetu Novoveká diplomatika dokáže:*

Charakterizovať špecifiká novovekej diplomatiky. Popísať a charakterizovať činnosť centrálnych úradov štátnej správy v Uhorsku v rokoch 1526-1848, príčiny a podmienky ich vzniku, vývoja. Definovať a interpretovať písomnosti centralizovaných úradov štátnej správy. Konkrétne písomnosti uhorskej kráľovskej kancelárie, miestodržiteľskej rady, vojenských úradov, uhorskej a spišskej komory, gubernia.

Získané kompetencie: *Z paleografického, ako aj obsahového hľadiska analyzovať úradné písomnosti jednotlivých centrálnych úradov*

Profilový predmet: 1IHI/DESP2/22; Dejiny správy II. (Domenová)

Odporúčaná semester: 4.

Získané vedomosti: *Absolvovaním predmetu získa študent vedomosti o vývoji základných jednotiek štátnej a verejnej správy, samosprávy a cirkevnej správy v období raného novoveku do konca vlády Jozefa II.*

Získané zručnosti: *Schopnosť orientovať sa v oblasti súdnictva a zákonodarných orgánov v uvedenom období. Definovať špecifickú správu na Osmanmi okupovaných územiach a tiež banskú a vojenskú správu v období novoveku. Osvojenie si poznatkov*

k cirkevnej správe v období reformácie a správe evanjelickej a reformovanej cirkvi v období novoveku.

Získané kompetencie: *Študent sa dokáže orientovať v oblasti dejín správy v danom období v širších historických kontextoch. Dokáže vyhodnotiť pôsobenie najdôležitejších orgánov štátnej správy v uvedenom období.*

Profilový predmet: 1IHI/SLD80/22, *Slovenské dejiny 1780 – 1918*

Odporúčaný semester: 4

Získané vedomosti: *Študent dokáže porozumieť a vlastnými slovami interpretovať moderný národný vývin Slovákov od konca 18. storočia do roku 1918. Diskutovať o zásadných otázkach formovania moderného slovenského národa. Prezentovať seminárnu prácu k zvolenej problematike.*

Získané zručnosti: *Študent prejaví schopnosť argumentovať a dokladovať etapy dejinného vývoja Slovákov v rokoch 1780 – 1918 archívnymi zdrojmi, prioritne z regionálneho archívu, prípadne LA SNK Martin, ale aj edíciami vydaných prameňov.*

Získané kompetencie: *Schopnosť v praxi správne zaradiť historický prameň do kontextu doby.*

Profilový predmet: 1IHI/DESP3/22, *Dejiny správy III.*

Odporúčaný semester: 5

Získané vedomosti: *Absolvovaním predmetu získa študent vedomosti o vývoji a premenách štátnej správy, súdnictva a samosprávy v období 19. a začiatku 20. storočia (do vzniku ČSR).. Získa vedomosti aj o vývoji samosprávy a územnej správy v uvedenom období.*

Získané zručnosti: *Oboznámi sa s prameňmi, na základe ktorých sa konštituovali právne základy občianskeho štátu, orgány jeho správy a súdnictva*

Získané kompetencie: *Absolvent predmetu bude schopný orientovať sa v problematike vývoja samosprávy a územnej správy v uvedenom období a spôsobilý pre jej ďalšie prehlbovanie.*

Profilový predmet: 1IHI/NODI2/22, *Diplomatika IV – Novoveká diplomatika 2.*

Odporúčaný semester: 5

Získané vedomosti: *Vydavatelía písomností v Uhorsku v období rokov 1526-1848 (1918). Diplomacká produkcia orgánov a inštitúcií miestnej štátnej správy. Župy a župné písomnosti do roku 1918. Písomnosti miest a mestečiek. Mestské knihy. Písomnosti cechov a spolkov. Písomnosti hodnoverných miest. Písomnosti notárskych úradov. Písomnosti patrimoniálnej správy.*

Získané zručnosti: *Absolvent predmetu Novoveká diplomatika 2. dokáže: Charakterizovať vznik, vývoj a činnosť vydavateľov písomností miestnych úradov a inštitúcií. Charakterizovať a interpretovať písomnosti žúp, miest a mestečiek, hodnoverných miest, notárskych úradov, cechov, spolkov, feudálnych panstiev.*

Získané kompetencie: *Analyzovať písomnosti miestnej štátnej správy*

Profilový predmet: 1IHI/SKZP1/22, *Seminár k záverečnej práci 1*

Odporúčaná semester: 5.

Získané vedomosti: *pozná formy historického výskumu, pozná základné atribúty doby, v ktorej sa skúmaná udalosť odohrala a vie sa v nej orientovať.*

Získané zručnosti: *realizuje historický výskum v pamäťových inštitúciách ako sú archív, knižnica, múzeum, dokáže analyzovať získané informácie, ovláda prvky historickej kritiky prameňa.*

Získané kompetencie: *na základe historickej kritiky vie určiť hodnotu prameňa (písomného, materiálneho, etnografického, zvukového a pod.), s ktorým pracuje, informácie dokáže logicky interpretovať.*

Profilový predmet: 1IHI/ ARCH3/22, *Archívnictvo III.*

Odporúčaná semester: 5

Získané vedomosti: *Teoretické problémy archívnictva. Teória archívneho fondu.*

Získané zručnosti: *Absolvent predmetu Archívnictvo III. dokáže: Formulovať a interpretovať jednotlivé teoretické problémy archívnictva. Popísať a klasifikovať teoretické aspekty poznania archívnych dokumentov a archívnych fondov.*

Získané kompetencie: *Dokáže v praxi využiť provenienčný princíp a analyzovať teoretické otázky archívnej vedy.*

Profilový predmet: 1IHI/SCSD8/22, *Slovenské a československé dejiny po roku 1918*

Odporúčaná semester: 5

Získané vedomosti: *Študent získa základný prehľad o slovenských dejinách a dejinách Československa od jeho vzniku v roku 1918 až po rozpad v roku 1992, ktorý mu umožní zorientovať sa v základných vývojových tendenciách stredoeurópskeho priestoru s osobitným zameraním na slovenský a český národ.*

Získané zručnosti: *Absolvent predmetu dokáže samostatne a komplexne popísať dejinné udalosti 1918 – 1992, jasne a zrozumiteľne ich vysvetliť;*

Získané kompetencie: *Študent dokáže pracovať s odbornou literatúrou, posúdiť jej relevantnosť pre praktické využitie vo vedeckej i pedagogickej práci, prípadne aj pri práci publicistu.*

Profilový predmet: 1IHI/ZAKSP/22, *Základy správy registratúry.*

Odporúčaná semester: 5

Získané vedomosti: *Osvojenie si zákona o archívnictve z roku 2002 č. 395 a jeho novely č. 364/2020 ako aj doplňujúcich dokumentov k tvorbe spisového poriadku a spisového plánu v inštitúcii, resp. výrobnom podniku. Vytvorenie registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu v jednotlivých inštitúciách. Schvaľovanie registratúrneho poriadku, registratúrneho plánu a lehoty uloženia príslušným štátnym archívom. Vytvorenie príručnej registratúry, presun spisov do registratúry a jej správa. Vyrad'ovanie spisov z registratúrneho strediska.*

Získané zručnosti: *Osvojenie si legislatívy vzťahujúcej sa k správe registratúry, osvojenie si odborných štúdií k naznačenej téme z periodika Slovenská archivistika, osvojenie si príslušných zákonov a ustanovení ku povinnostiam správcu registratúry a kontrolnej činnosti štátnych archívov v nimi dozorovaných registratúrach.*

Získané kompetencie: *Základné vedomosti a zručnosti pri správe registratúrneho strediska*

Profilový predmet: 1IHI/SKZP2/22, *Seminár k záverečnej práci 2*

Odporúčaný semester: 6.

Získané vedomosti: *analyzuje pramenný i mimopramenný materiál, pozná etiku vedeckého výskumu a publikovania*

Získané zručnosti: *vytvorí odborný text*

Získané kompetencie: *ovláda formálne náležitosti potrebné pri písaní záverečnej práce*

Profilový predmet: 1IHI/DESP4/22, *Dejiny správy IV.*

Odporúčaný semester: 5

Získané vedomosti: *Absolvovaním predmetu získa študent vedomosti o vývoji a premenách štátnej správy, súdnictva a samosprávy v období 20. storočia. Oboznámi sa s významnými prameňmi, na základe ktorých sa konštituovali právne základy občianskeho štátu, orgány jeho správy a súdnictva. Získa vedomosti aj o vývoji samosprávy a územnej správy v uvedenom období.*

Získané zručnosti: *Dokáže sa orientovať v otázkach správy a jej historického vývoja.*

Získané kompetencie: *Študent vie pochopiť aktuálnu podobu štátnej správy a analyzovať jej silné a slabé stránky. Vie prispieť do diskusie o relevantných potrebách jej modernizácie. Ako archivár vie správne zaradiť dobové dokumenty a vie im pripísať patričný význam, posúdiť ich dôležitosť nielen pre dobu, z ktorej pochádzajú, ale aj pre proces jej poznávania.*